

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์*

THE DEVELOPMENT OF AN EFFECTIVE ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL
OF EDUCATIONAL EXTENSION SCHOOLS UNDER BURIRAM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICES

สิริการย์ ดิษย์ชนะพงศ์

Sirigarn Dischanapong

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Buriram Rajaphat University

Corresponding Author E-mail: Sirigarn.dis@bru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาสภาพศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2. พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและ 3. ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 162 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม กลุ่มเป้าหมาย 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน 2) โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 4 โรงเรียนเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ประเมิน ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน 2) ผู้ประเมินคู่มือการใช้รูปแบบ 5 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ พบว่า ต้องพัฒนามี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตร 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 5) การนิเทศการศึกษา 3. ผลการประเมินรูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในด้านความถูกต้องและเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารวิชาการ; ประสิทธิผล; โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the condition of the effective academic administration of educational extension schools, 2. To develop the model of effective academic administration of educational extension schools, and 3. To evaluate the model of effective academic administration of educational extension schools. The samples were 162 School Administrators. The research instrument was questionnaire. Target groups were 1) 9 experts. 2) Quality schools at Sub-Districts, 4 schools. The tools used were semi-structured interview scripts. Evaluators were: 1) 7 experts, 2) 5 model using evaluation. The tool used were questionnaires. Statistics used were percentage, mean and standard deviation.

The research findings were as follows: 1. The condition of an effective academic administration of educational extension schools under Buriram Primary Educational Service Area Offices, by overall, average of all aspect was at a high level 2. The Model of an effective academic administration, the scope of academic work that needed development, totally 5 aspects, namely 1) curriculum administration, 2) learning process management, 3) research for educational quality development, 4) educational media, innovation, and technology development, 5) educational supervision. 3. The results of the model assessment are consistent with the empirical data. In terms of accuracy and appropriateness and in terms of feasibility and usefulness were at the highest level.

Keywords: academic administration model; effective; educational extension schools

บทนำ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา การดำเนินการตามแนวคิดรูปแบบการบริหารวิชาการเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสร้างศักยภาพความสามารถในการแข่งขันเชิงวิชาการและการพัฒนาที่ยั่งยืนในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารต่อสถานศึกษา ซึ่งในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญเพราะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษาซึ่งพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิตคือผู้เรียน คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้น สิ่งสำคัญคือ การเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณธรรมในการบริหารจัดการ (อัศนีย์ สุกิจใจ, 2560) การบริหารงานวิชาการจะ

เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงานวิชาการเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การพัฒนาการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร และจุดหมายของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษาและเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการ (จรูญ แก้วเอี่ยม, 2557) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นทั้งนักบริหารและนักวิชาการ เพราะจุดหมายของการบริหารการศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชำนาญ บุญวงศ์, 2555) แต่การบริหารงานวิชาการจะมีปัญหาสำคัญในเรื่องครูไม่เข้าใจหลักสูตร ครูไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ครูไม่สามารถเตรียมการสอนได้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างต่ำ ขาดสื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลขาดเครื่องมือวัดผลที่ได้มาตรฐาน ครูขาดความสนใจและความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยและการนิเทศ การศึกษายังไม่เป็นไปตามแผนการนิเทศ (จิรจิตติกาล บุญอินทร์, 2561)

ปัญหาด้านวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์มีโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ครูไม่สามารถเตรียมการสอนได้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างต่ำ ขาดสื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอน ขาดเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่ครอบคลุม จึงเป็นปัญหาต่อการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิผล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3, 2562) การบริหารงานวิชาการจะให้สัมฤทธิ์ผลจะขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานและบุคลากรในสถานศึกษา ให้เกิดความร่วมมืออย่างทั่วถึงร่วมมือร่วมใจและปฏิบัติงานอย่างจริงจังบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนที่มีทั้ง 3 ระดับ จะต้องอาศัยความร่วมมือด้านปัจจัยสนับสนุน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2557)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการบริหารจัดการงานวิชาการให้มีประสิทธิผลขับเคลื่อนสู่สากล ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีคุณภาพทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยการวิจัยในเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 4 เขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 273 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรผู้บริหารสถานศึกษา 273 คนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครทซ์และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 โรงเรียนเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 162 คน หลังจากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตามแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ให้กระจายไปทุกอำเภอตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความเป็นไปได้และมีประโยชน์เพื่อประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บและรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 นำไปสอบถามผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 162 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

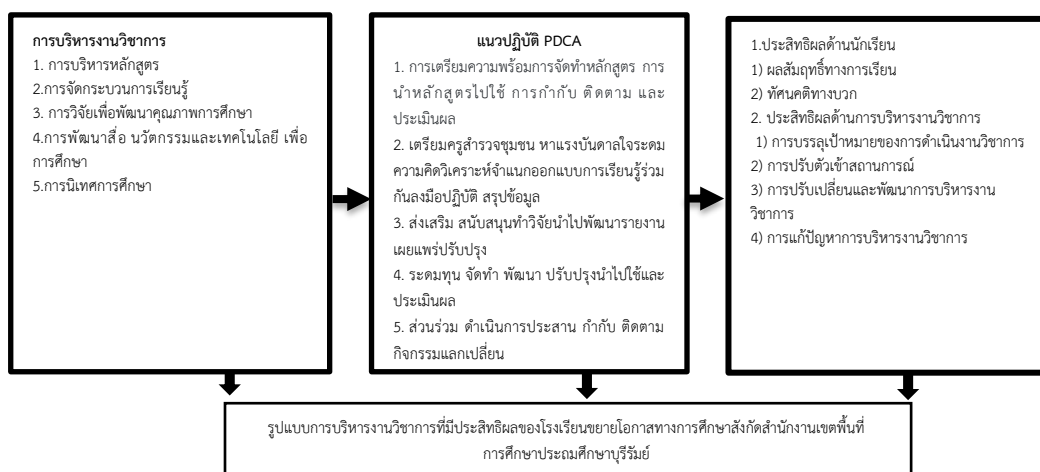
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

สภาพการบริหารงานวิชาการ		X̄	SD	ระดับ	อันดับที่
1	ด้านการบริหารหลักสูตร	3.80	0.83	มาก	2
2	ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.94	0.85	มาก	1
3	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.55	0.81	มาก	4
4	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษ	3.77	0.89	มาก	3
5	การนิเทศการศึกษา	3.52	0.84	มาก	5
รวมเฉลี่ย		3.70	0.84	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การนิเทศการศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 มาสังเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลพบว่า รูปแบบที่ได้ตามขอบข่ายงานวิชาการที่ต้องพัฒนา มี 5 ด้าน คือ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษ และ 5) การนิเทศการศึกษสังเคราะห์ข้อมูลได้เป็นรูปแบบดัง ภาพประกอบ 1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ ดังนี้

ภาพที่ 1 การพัฒนารูปแบบ

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบ 1) ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ 2) ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ พบว่าคู่มือการใช้รูปแบบมีความ เป็นไปได้และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา และเป็นหัวใจของสถานศึกษาเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษาและความสามารถของผู้บริหาร ว่าการจัดการกระบวนการเรียนรู้ถือว่าเป็นงานหลัก ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการนิเทศการศึกษา เพราะว่าการนิเทศยังไม่ได้รับการส่งเสริมให้ครูสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทำให้ผู้สอน ขาดประสบการณ์และความสามารถทางด้านวิชาการ เนื่องจากการนิเทศนอกจากการจะช่วยเหลือ สนับสนุนส่งเสริมช่วยให้ผู้ปฏิบัติการเกิดทักษะ และทัศนคติทางที่ดีต่อการปฏิบัติงานแล้ว วิธีและ แบบการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชาตรี มาประจ (2557) เรื่อง การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางสำหรับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้นคือการให้ครูจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องมีพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาเพราะเป็นงานที่ปฏิบัติกับครู เพื่อให้เกิดผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยตรง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเบญจภรณ์ รัษฎระนา (2560) เรื่อง องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน คือผู้บริหารต้องมีความรอบรู้ขอบข่ายงานวิชาการโดยการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนและทำการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ ณรงค์ ชูศรีชัย (2556) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก

โดยสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับกระบวนการนิเทศที่มุ่งให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือครูผู้สอนในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน

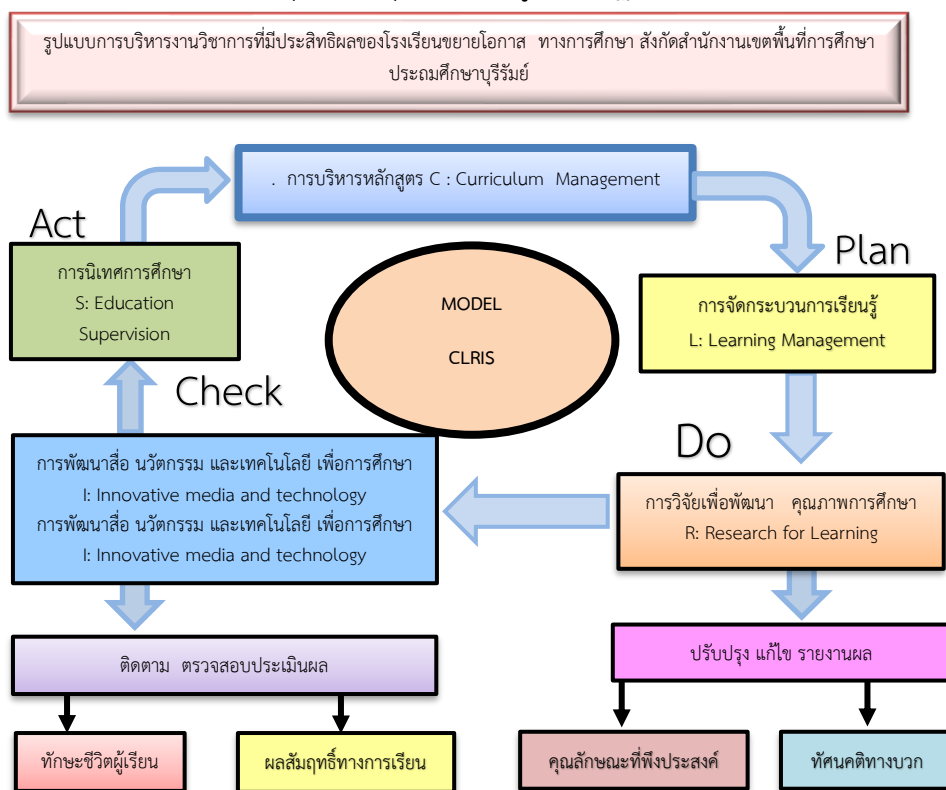
2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ พบว่างานวิชาการที่ต้องการพัฒนา มี 5 ด้านประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตร โดยดำเนินการนิเทศการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรเชิงบูรณาการแบบคู่ขนาน โดยเชื่อมโยงข้ามกลุ่มสาระ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนมีการวัดผลด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงทั้งด้านความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิจัยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและการแก้ปัญหาให้นักเรียน 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยผลิตและพัฒนา สื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตนรับผิดชอบโรงเรียนจัดระดมทุนเพื่อจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานวิชาการ ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและ 5) การนิเทศการศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายแบบกัลยาณมิตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาริชาติ ชมชื่น (2555) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา มีองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการนิเทศการศึกษา

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่สร้างขึ้นมานั้น ได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งล้วนเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ ตรงเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จึงสามารถให้เสนอแนะที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงมีความสมบูรณ์และครอบคลุมการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิภา ทองหง่า (2554) ที่กล่าวว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ

ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสม ความถูกต้อง มีความเป็นไปได้ ได้ใช้ประโยชน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย ไทยกรรม (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า รูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้มีประสิทธิผลจะต้องดำเนินงานในขอบข่ายงานวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ 1. การบริหารหลักสูตร 2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ 3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5. การนิเทศการศึกษา จึงเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สรุปเป็นแผนภูมิแนวปฏิบัติดังภาพประกอบ ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านนิเทศ การศึกษาต้องมีพัฒนาเพิ่มมากขึ้น นำการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้นิเทศ เช่น การประชุม สัมมนา เอกสาร หนังสือ ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมาย ร่วมกันในการดำเนินงาน มีการกำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตาม สภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุม สัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้น เรียน การสะท้อนผลหลังการสอน การวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกวิดีโอและการ ถ่ายภาพ การสัมภาษณ์การ Coaching & Mentoring โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ผู้อำนวยการสถานศึกษา ควรพิจารณานำองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารงานด้านอื่น ๆ หรืออาจมีการศึกษา องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ระหว่างการบริหารงานวิชาการใช้กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการบริหารจัดการงานวิชาการ ตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานี้

เอกสารอ้างอิง

- จรุณี แก้วเอียน. (2557) เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการ ปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จิรัฐติกา นุญอินทร์. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 (ดุชนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ชาตรี มาประจง. (2557). การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชำนาญ นุญวงศ์. (2555). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลัก ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ณรงค์ ชูศรีชัย. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เบญจภรณ์ รัษฎะนา. (2560). องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 7(2), 97-107.
- ปาริชาติ ชมชื่น. (2555). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ดุขนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์. (2557). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา ทองหง่า. (2554). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ดุขนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.
- อุทัย ไทยกรรณ์. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (ดุขนิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อัศนีย์ สุกิจใจ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (ดุขนิพนธ์พุทธศาสตรดุขฎิบัณฑิต สาขาพุทธบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

